

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes lēmums Nr. 1/7

Rīgā 2025. gada 10. aprīlī (prot. Nr. 13, 7. p.)

Speciālās regulatīvās vides noteikumi

Izdoti saskaņā ar likuma

"Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem"

6. panta otro daļu, 10. panta septīto daļu

un 25. panta pirmo daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka nosacījumus un kārtību, kādā Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) noteic sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam (turpmāk – komersants) ekonomiskas vai tiesiskas saistības vai stimulus, kas veicina sabiedriskā pakalpojuma kvalitatīvāku sniegšanu.
2. Šo noteikumu 1.punktā minētos veicināšanas pasākumus var īstenot speciālajā regulatīvajā vidē, paredzot tās:
 - 2.1. izveides nosacījumus un kārtību;
 - 2.2. īstenošanas nosacījumus un kārtību.
3. Šo noteikumu izpratnē ar terminu "speciālā regulatīvā vide" saprot konkrētu tiesisko ietvaru konkrētā ierobežotā teritorijā, kur darbojas no Regulatora izdotajiem normatīvajiem aktiem atšķirīgi nosacījumi, lai komersants varētu testēt un pārbaudīt jaunus vai būtiski uzlabotus produktus, tehnoloģijas vai pakalpojumus (turpmāk arī – inovācija).
4. Komersants iegūst tiesības īstenot speciālo regulatīvo vidi, ja Regulators šajos noteikumos noteiktajā kārtībā ir pieņēmis lēmumu par speciālās regulatīvās vides izveidi, kas piešķir tiesības komersantam īstenot speciālo regulatīvo vidi (turpmāk – Lēmums). Regulators Lēmumā var noteikt uz noteiktu laiku atkāpi no noteiktiem Regulatora izdotā ārējā normatīvā akta noteikumiem.

II. Speciālās regulatīvās vides izveides nosacījumi

5. Lai produktu, tehnoloģiju vai pakalpojumu komersants varētu testēt speciālajā regulatīvajā vidē, tam jāatbilst visiem šiem kritērijiem:

- 5.1. tas ir jauns vai būtiski uzlabots produkts, tehnoloģija vai pakalpojums vai inovatīvas tirgū esoša produkta, tehnoloģijas vai pakalpojuma lietošanas iespējas;
 - 5.2. inovācija atbilst kādai no regulējamām sabiedrisko pakalpojumu nozarēm (turpmāk – regulējamās nozares);
 - 5.3. inovācija ir saistīta ar konkrētās regulējamās nozares normatīvajos aktos noteikto komersanta pienākumu izpildi un to kvalitatīvāku veikšanu;
 - 5.4. objektīvi pamatota nepieciešamība testēt inovāciju speciālajā regulatīvajā vidē;
 - 5.5. testēšana var veicināt, atvieglot un paātrināt attiecīgās inovācijas ieviešanu tirgū;
 - 5.6. ir identificējams labums sabiedrisko pakalpojumu lietotājiem (turpmāk – lietotāji).
6. Regulators papildus šo noteikumu 5.punktā paredzētajiem kritērijiem ir tiesīgs noteikt arī citus kritērijus, ja tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu atbilstošu lietotāju interešu aizsardzības līmeni.
7. Speciālajā regulatīvajā vidē Regulators var piemērot šādus pasākumus:
- 7.1. komersanta konsultēšana par speciālo regulatīvo vidi;
 - 7.2. atkāpes no Regulatora izdotā normatīvā regulējuma, kas ir pieļaujamas inovācijas testēšanas laikā.
8. Inovācijas testēšanas izmaksu apmēru, kas ietverams sabiedriskā pakalpojuma tarifu aprēķinā, kurš veikts saskaņā ar Regulatora noteikto tarifu aprēķināšanas metodiku, Regulators nosaka Lēmumā. Minētais inovācijas testēšanas izmaksu apmērs nevar pārsniegt piecus procentus no kopējām ar tarifu sedzamajām izmaksām. Ja attiecīgo nozari reglamentējošajos normatīvajos aktos ir noteikti regulatīvie periodi, tad sabiedriskā pakalpojuma tarifu aprēķinā ietveramais inovācijas testēšanas izmaksu apmērs nevar pārsniegt vienu procentu no tarifu aprēķinā iekļautajām vidējām tarifu perioda izmaksām.
9. Komersants īsteno speciālo regulatīvo vidi laika periodā līdz trim gadiem. Pēc komersanta motivēta pieprasījuma Regulators šo termiņu var pagarināt uz laika periodu, ne ilgāku par vienu gadu. Regulators Lēmumā nosaka konkrētās speciālās regulatīvās vides īstenošanas termiņu, ņemot vērā šajā punktā noteikto un

komersanta pieprasīto speciālās regulatīvās vides īstenošanas termiņu, tā pamatojumu un informāciju par speciālajā regulatīvajā vidē īstenojamo inovāciju, tās mērogu un specifiku.

III. Pieteikuma speciālās regulatīvās vides izveidei un īstenošanai iesniegšanas un izskatīšanas kārtība

10. Komersants speciālajai regulatīvajai videi var pieteikties, ievērojot šādus nosacījumus:

10.1. ir veikts sākotnējā fāzē identificējamo risku saistībā ar speciālās regulatīvās vides īstenošanu izvērtējums un izstrādāts tam atbilstošs risku pārvaldības pasākumu apraksts;

10.2. ir izstrādāts lietotāju informēšanas, iesaistes un interešu aizsardzības pasākumu apraksts, kā arī sabiedrības informēšanas apraksts, ja nepieciešams;

10.3. ir sagatavots testēšanas plāns.

11. Speciālās regulatīvās vides izveidei un īstenošanai nav tiesīgs pieteikties:

11.1. komersants, kuram noteiktas starptautiskās vai nacionālās sankcijas;

11.2. kapitālsabiedrība, kurā tieša izšķiroša ietekme ir Krievijas Federācijai vai Baltkrievijas Republikai, to pilsoņiem vai juridiskajām personām, kas reģistrētas Krievijas Federācijā vai Baltkrievijas Republikā (turpmāk – Krievijai vai Baltkrievijai piederīgās personas);

11.3. komandītsabiedrība, kuras biedri ir Krievijai vai Baltkrievijai piederīgās personas vai kurās šīm personām ir izšķiroša ietekme pār biedriem;

11.4. komersants, kuram pasludināts maksātnespējas process, ierosināts tiesiskās aizsardzības process, apturēta saimnieciskā darbība vai uzsākts likvidācijas process.

12. Komersants, lai uzsāktu speciālās regulatīvās vides īstenošanu, iesniedz Regulatoram pieteikumu speciālajai regulatīvajai videi (turpmāk – pieteikums) atbilstoši 1.pielikumam, kurā komersants norāda šādu informāciju:

12.1. komersanta nosaukums, reģistrācijas numurs un komercdarbības veids;

12.2. atbildīgā kontaktpersona (vārds, uzvārds) un kontaktinformācija (e-pasta adrese, kontakttālrunis);

12.3. speciālās regulatīvās vides apraksts, kurā norāda šādu informāciju:

12.3.1. apliecinājums, ka komersants neatbilst šo noteikumu 11.punktā noteiktajiem kritērijiem;

12.3.2. regulējamā nozare, kurā ir plānota inovācijas testēšana;

12.3.3. mērķa un pamatojuma nepieciešamības dalībai speciālajā regulatīvajā vidē apraksts;

12.3.4. inovācijas apraksts un pamatojums tās atbilstībai šo noteikumu 5.punktā noteiktajiem kritērijiem;

12.3.5. informācija par pieprasīto pasākumu sarakstu saskaņā ar šo noteikumu 7.punktu un to nepieciešamo piemērošanas ilgumu;

12.3.6. speciālās regulatīvās vides īstenošanas laika periods;

12.3.7. sākotnējā fāzē identificējamie riski saistībā ar speciālās regulatīvās vides īstenošanu, to pārvaldīšanas pasākumi un inovācijas testēšanas dalībnieku tiesību aizsardzība (piemēram, maksimālais lietotāju skaits), kā arī pasākumi lietotāju un sabiedrības interešu aizsardzībai (informēšana, iesaistīšana, brīdināšana par riskiem saskaņā ar 10.1. un 10.2.apakšpunktu) un sūdzību izskatīšanas kārtība;

12.3.8. ja komersanta darbība speciālajā regulatīvajā vidē skar konkrētu regulējamās nozares objektu vai ierīci, kuras īpašnieks ir cita persona, jāiesniedz rakstveida objekta vai ierīces īpašnieka piekrišana tās izmantošanai speciālajā regulatīvajā vidē;

12.3.9. ja nepieciešams, informācija par paredzamo sadarbību ar citiem regulējamo nozaru tirgus dalībniekiem, konsultantiem, zinātniski pētnieciskajām institūcijām, citu valstu partneriem un citiem tiesību subjektiem;

12.3.10. speciālās regulatīvās vides īstenošanas izmaksu novērtējums;

12.3.11. cita svarīga papildu informācija.

13. Komersants pieteikumam pievieno inovācijas testēšanas plānu saskaņā ar šo noteikumu 2.pielikumu.

14. Ja komersanta iesniegtajā pieteikumā vai inovācijas testēšanas plānā minētā informācija ir nepilnīga vai neprecīza, Regulators pieprasa komersantam sniegt papildu informāciju Regulatora noteiktajā apjomā un termiņā. Regulators var lūgt komersantu paredzēt papildu pasākumus lietotāju un sabiedrības interešu aizsardzībai.

15. Regulators pieņem Lēmumu viena mēneša laikā no dienas, kad Regulatorā ir saņemts pilnīgi un precīzi sagatavots pieteikums un testēšanas plāns, kā arī visa tā izvērtēšanai nepieciešamā pieprasītā papildu informācija.

16. Regulators Lēmumā norāda vismaz:

16.1. regulējamā nozarē speciālajā regulatīvajā vidē īstenojamo inovāciju;

16.2. speciālās regulatīvās vides īstenošanas termiņu un vietu;

16.3. piemērojamo pasākumu sarakstu saskaņā ar šo noteikumu 7.punktu;

16.4. plānoto tarifu aprēķinā ietveramo testēšanas izmaksu apmēru;

16.5. informāciju par šo noteikumu 10.1., 10.2. un 10.3.apakšpunkta izpildi.

17. Regulators noraida komersanta pieteikumu, ja pastāv vismaz viens no šiem nosacījumiem:

17.1. nav sniegta visa šajos noteikumos norādītā iesniedzamā informācija vai Regulatora papildus pieprasītā informācija vai arī tā ir nepilnīga vai nepatiesa;

17.2. komersants neizpilda šo noteikumu 8.punktā noteikto vai atbilst kādam no šo noteikumu 11.punktā noteiktajiem kritērijiem;

17.3. inovācija neatbilst kādam no šo noteikumu 5.punktā noteiktajiem kritērijiem;

17.4. komersants Regulatora noteiktajā termiņā neveic izmaiņas pieteikumā vai testēšanas plānā saskaņā ar šo noteikumu 14.punktu;

17.5. komersanta pieteiktā speciālās regulatīvās vides īstenošana ir pretrunā ar Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām;

17.6. inovācija var radīt būtisku lietotāju interešu aizskārumu.

IV. Speciālās regulatīvās vides īstenošana

18. Komersants īsteno speciālo regulatīvo vidi atbilstoši Regulatorā iesniegtajam testēšanas plānam un ievērojot Lēmumu.
19. Īstenojot speciālo regulatīvo vidi, tiek piemēroti Lēmumā norādītie pasākumi.
20. Komersants var uzsākt īstenot speciālo regulatīvo vidi, sākot no brīža, kad Lēmums paziņots adresātam vai tajā norādītā datuma, no kura var uzsākt speciālās regulatīvās vides īstenošanu, vienlaikus reizi pusgadā, 10 darbdienu laikā no iepriekšējā pusgada beigām, iesniedzot Regulatoram pārskatu par inovācijas testēšanas gaitu. Regulators ir tiesīgs pieprasīt papildu informāciju par pārskatā minēto.
21. Komersants nekavējoties informē Regulatoru par iespējamām inovācijas testēšanas plānā vai pieteikumā neparedzētiem riskiem vai apstākļiem, kas var tieši vai netieši ietekmēt vai ietekmē inovācijas atbilstību šo noteikumu 5.punktā noteiktajiem kritērijiem un komersanta spēju ievērot šo noteikumu 11.punktā noteiktos kritērijus, testēšanas gaitu vai lietotāju intereses.
22. Komersantam ir tiesības vērsties Regulatorā ar pamatotu lūgumu mainīt speciālās regulatīvās vides nosacījumus. Kopā ar iesniegumu komersants iesniedz arī grozījumus pieteikumā vai inovācijas testēšanas plānā, ja nepieciešams. Regulators izskata iesniegumu un pieņem lēmumu par speciālās regulatīvās vides nosacījumu maiņu viena mēneša laikā no dienas, kad Regulatorā ir saņemti pilnīgi un precīzi grozījumi pieteikumā un testēšanas plānā, kā arī visa tā izvērtēšanai nepieciešamā pieprasītā papildu informācija.
23. Ja, īstenojot speciālo regulatīvo vidi, komersants neievēro Lēmumu vai pastāv lietotāju interešu apdraudējums, Regulators var komersantam noteikt saistības Regulatora noteiktajā termiņā novērst konstatētos trūkumus. Ja komersants noteiktajā termiņā nenovērš konstatētos trūkumus, Regulators var lemt par komersanta tiesību īstenot speciālo regulatīvo vidi anulēšanu un atcelt Lēmumu.
24. Ja Regulators pieņem šo noteikumu 23.punktā vai 25.2.apakšpunktā minēto lēmumu, tad inovācijas testēšanas izmaksas nevar attiecināt uz kopējām ar sabiedriskā pakalpojuma tarifu sedzamajām izmaksām.

V. Speciālās regulatīvās vides īstenošanas noslēgums

25. Tiesības īstenot speciālo regulatīvo vidi komersantam beidzas, kad:

25.1. komersants ir pieņēmis lēmumu pārtraukt inovācijas testēšanu pirms Lēmumā noteiktā termiņa. Komersants par šādu lēmumu piecu darbdienu laikā no tā pieņemšanas dienas rakstveidā paziņo Regulatoram un citām personām, kas saistītas ar inovācijas testēšanu. Komersants informē Regulatoru par pamatojumu inovācijas testēšanas pārtraukšanai;

25.2. Regulators ir pieņēmis lēmumu par šo noteikumu 4.punktā paredzēto tiesību anulēšanu;

25.3. beidzas speciālās regulatīvās vides īstenošanas periods.

26. Regulators ir tiesīgs pieņemt lēmumu par tiesību izveidot un īstenot speciālo regulatīvo vidi anulēšanu šādos gadījumos:

26.1. komersants nepilda kādu no šo noteikumu 18., 19., 20., 21. vai 23.punktā noteiktajiem nosacījumiem;

26.2. komersantam konstatēta atbilstība 11.punktā noteiktajiem kritērijiem;

26.3. radušies apstākļi, kas saskaņā ar šiem noteikumiem būtu bijuši par pamatu atteikumam komersantam īstenot speciālo regulatīvo vidi.

27. Pēc tiesību īstenošanas speciālo regulatīvo vidi izbeigšanās komersantam vairs nav piemērojami šo noteikumu 7.punktā noteiktie pasākumi.

28. Komersants ne vēlāk kā triju mēnešu laikā no tiesību īstenošanas speciālo regulatīvo vidi izbeigšanās iesniedz Regulatoram inovācijas testēšanas gala ziņojumu, kurā apraksta inovācijas testēšanas rezultātus.

29. Regulators izvērtē komersanta inovācijas testēšanas gala ziņojumu par sasniegtajiem rezultātiem viena mēneša laikā no saņemšanas dienas.

30. Ja Regulators konstatē, ka ir sasniegts testēšanas plānā norādītais mērķis, tas triju mēnešu laikā pēc šo noteikumu 29.punktā noteiktā termiņa beigām:

30.1. izvērtē un, ja nepieciešams, sagatavo grozījumus Regulatora izdotajos normatīvajos aktos, lai veiktu izmaiņas regulējumā, ja tāds ir, kas ir šķērslis vai kavē inovācijas ieviešanu;

30.2. veic citas darbības, ja nepieciešams.

31. Ja Regulators konstatē, ka nav sasniegts testēšanas plānā norādītais mērķis, bet testēšanas laikā tiek identificētas normas Regulatora izdotajos normatīvajos aktos, kuras ir šķērslis inovāciju ieviešanai regulējamā nozarē, Regulators izvērtē grozījumu nepieciešamību Regulatora izdotajos normatīvajos aktos.

VI. Noslēguma jautājums

32. Noteikumi stājas spēkā nākamajā dienā pēc to publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas
padomes priekšsēdētāja *A. Ozola*

1. pielikums

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas

2025. gada 10. aprīļa lēmumam Nr. 1/7 (prot. Nr. 13, 7. p.)

"Speciālās regulatīvās vides noteikumi"

Pieteikums

Vispārējā informācija par komersantu	
1. Komersanta nosaukums, reģistrācijas numurs un komercdarbības veids	
2. Atbildīgā kontaktpersona (vārds, uzvārds) un kontaktinformācija (e-pasta adrese, kontakttālrunis)	
Speciālās regulatīvās vides apraksts	
3. Apliecinājums, ka komersants neatbilst šo noteikumu 11.punktā noteiktajiem kritērijiem	

4. Mērķis un pamatojums nepieciešamībai dalībai speciālajā regulatīvajā vidē	
5. Inovācijas apraksts	
6. Pamatojums inovācijas atbilstībai Noteikumu 5.punktā noteiktajiem kritērijiem	
6.1. tas ir jauns vai būtiski uzlabots produkts, tehnoloģija vai pakalpojums vai inovatīvas tirgū esoša produkta, tehnoloģijas vai pakalpojuma lietošanas iespējas	
6.2. inovācija atbilst kādai no regulējamām nozarēm	
6.3. inovācija ir saistīta ar konkrētās regulējamās nozares normatīvajos aktos noteikto komersanta pienākumu izpildi un to kvalitatīvāku veikšanu	
6.4. objektīvi pamatota nepieciešamība testēt inovāciju speciālajā regulatīvajā vidē	
6.5. testēšana var veicināt, atvieglot un paātrināt attiecīgās inovācijas ieviešanu tirgū	

6.6. ir identificējams labums sabiedrisko pakalpojumu lietotājiem (<i>sniegt aprakstu ar pamatojumu</i>)	
7. Pieprasītie pasākumi (<i>norādīt un pamatot nepieciešamās atkāpes no Regulatora izdoto normatīvo aktu konkrētiem noteikumiem un to piemērošanas ilgumu</i>)	
8. Speciālās regulatīvās vides īstenošanas laika periods	
9. Sākotnējā fāzē identificējamie riski saistībā ar speciālās regulatīvās vides īstenošanu, to pārvaldīšanas pasākumi un inovācijas testēšanas dalībnieku tiesību aizsardzība (piemēram, maksimālais lietotāju skaits), kā arī pasākumi lietotāju un sabiedrības interešu aizsardzībai (informēšana, iesaistīšana, brīdināšana par riskiem saskaņā ar 10.1. un 10.2.apakšpunktu) un sūdzību izskatīšanas kārtība. (<i>aizpildīt, ņemot vērā Noteikumu 12.3.7.apakšpunktā noteikto</i>)	

10. Rakstveida objekta vai ierīces īpašnieka piekrišana tās izmantošanai speciālajā regulatīvajā vidē, ja komersanta darbība speciālajā regulatīvajā vidē skar konkrētu regulējamās nozares objektu vai ierīci, kuras īpašnieks ir cita persona	
11. Paredzamā sadarbība ar citām personām	
12. Speciālās regulatīvās vides īstenošanas izmaksu novērtējums	
13. Cita papildu informācija	

Apliecinu, ka sniegtā informācija ir patiesa.

Datums* ____ . ____ . ____

Persona, kura ir tiesīga pārstāvēt komersantu

/paraksts un tā atšifrējums/

* dokumenta rekvizītus "datums" un "paraksts" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments ir sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

2. pielikums

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas

2025. gada 10. aprīļa lēmumam Nr. 1/7 (prot. Nr. 13, 7. p.)

"Speciālās regulatīvās vides noteikumi"

Testēšanas plāns

1. Inovācija	
2. Regulējamā nozare	
3. Testēšanas mērķis un sasniedzamais vēlamais rezultāts	
4. Testa galvenās iezīmes	<i>(vieta, virtuāls vai klātienes tests, lietotāju iesaiste, galvenie partneri, iesaistītās trešās personas, izmantotie aktīvi un tehnoloģijas)</i>
5. Testa posmi un tajos veicamās darbības	<i>(lūdzam aprakstīt katru no posmiem – sagatavošanās testēšanai, testa sākums, tests (diferencējot pa pusgadam), noslēgums, izejas stratēģija. Plānotās darbības katrā no posmiem, to izpildes laiki un tajos sasniedzamais rezultāts)</i>
6. Testēšanā izmantotās stratēģijas	<i>(lūdzam aprakstīt, kāda hipotēze tiek testēta, kādi dati tiks vākti, kā un kāpēc, tai skaitā kā dati tiks vākti no lietotājiem, kā dati tiks analizēti, kā notiks testa procesa uzraudzība un kā tiks novērtēts tā veiksmīgums (rezultāts) un kādi kritēriji izmantoti vērtēšanai)</i>
7. Iespējamās barjeras testa veikšanai <i>(izņemot tādas, kuras var novērst, piemērojot Noteikumu 7.punktā minētos piemērojamus pasākumus)</i>	<i>(lūdzam aprakstīt barjeras, kuras ar lielu ticamību var kavēt testēšanu, un plānoto rīcību šo barjeru pārvarēšanai)</i>
8. Testēšanas izejas stratēģijas	<i>(tai skaitā plānotā rīcība šādās situācijās: 1) tests nedarbojas, un tas ir jāizbeidz, 2) risku līmenis pārsniedzis sākotnēji plānoto, un to pārvaldība ir apgrūtināta, 3) komersants vai Regulators pieņēmis lēmumu par speciālās regulatīvās vides īstenošanas izbeigšanu vai 4) testēšanas periods ir beidzies)</i>

9. Plānotās darbības pēc testa noslēguma	<i>(kādas darbības plānotas/nepieciešamas pēc inovācijas īstenošanas speciālajā regulatīvajā vidē noslēguma)</i>
10. Cita papildu informācija	

Apliecinu, ka sniegtā informācija ir patiesa.

Datums* ____ . ____ . ____

Persona, kura ir tiesīga pārstāvēt
komersantu

/paraksts un tā atšifrējums/

* dokumenta rekvizītus "datums" un "paraksts" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments ir sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.